

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3264/2020
10.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јована Јелача, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за саобраћајну делатност „Ниш експрес“ а.д. Ниш, чији је пуномоћник Весна Лојпур Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1359/20 од 22.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1359/20 од 22.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1063/16 од 13.11.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништено решење о отказу уговора о раду које је донео тужени, број .../... ... од 08.03.2016. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 180.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1359/20 од 22.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1063/16 од 13.11.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), па је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе која би могла представљати основ за уважавање ревизије туженог нема.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на пословима ..., на које послове је био распоређен на основу уговора о раду закљученим међу парничним странкама под бр. .../... .. од 01.04.2015. године. Решењем отказа уговора о раду од 08.03.2016. године тужиоцу је отказан наведени уговор о раду са даном 08.03.2016. године из разлога што је неоправдано одбио да закључи анекс уговора о раду. Доношењу предметног решења о отказу уговора о раду претходило је достављање понуде за измену уговорених услова рада тужиоцу од 25.02.2016. године, а ради закључења Анекса уговора о раду бр. .../... .. од 25.02.2016. године, из разлога потреба процеса и организације рада, увођења нове организације рада у циљу бољег коришћења радних капацитета и радних способности тужиоца, са понуђеним одговарајућим послом – ... – У понуди за измену уговорених услова рада и закључењу Анекса уговора о раду од 25.02.2016. године нису на потпун и законит начин обухваћени и образложени сви елементи због којих се тужиоцу нуди премештај на друго радно место, односно нису наведени конкретно образложени разлози за понуду и премештај тужиоца, због чега су нижестепени судови закључили да је таква понуда незаконита, те да због одбијања тужиоца да потпише анекс на основу такве понуде, не може доћи до престанка радног односа, због чега су поништили решење о отказу уговора о раду тужиоцу и обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиоца основан, јер је тужиоцу престао радни однос у незаконито спроведеном поступку и правилно су обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и ако запослени одбије закључење анекса уговора у смислу члана 171. став 1. тачка 1-5. овог Закона. Одредбом члана 171. став 1. тачка 1. истог Закона прописано је да послодавац запосленом може да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада, а одредбом члана 172. став 1. и 2. истог Закона прописано је да уз понуду за закључење уговора послодавац је дужан да запосленом у писаном облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди, а који не може бити краћи од 8 дана и правне последице које могу да настану одбијањем понуде.

Како у понуди за измену уговорених услова и рада и закључењу Анекса уговора о раду број .../... .. од 25.02.2016. године нису на потпун и законит начин обухваћени и

образложени сви елементи, због којих се тужиоцу нуди премештај на друго радно место, односно нису наведени конкретни образложени разлози за понуду и премештај тужиоца на друго радно место, а што је послодавац дужан да образложи које су промене у процесу организације и рада разлог за понуду анекса уговора о раду, то није било места отказу уговора о раду тужиоцу.

Имајући у виду изнето, неосновано се наводима ревизије указује да је пред нижестепеним судовима погрешно примењено материјално право. Ово са разлога што сходно члану 171. Закона о раду премештање запосленог на друго радно место мора да буде резултат стварне и реалне потребе процеса и организације рада туженог, а понуда за закључење анекса уговора о раду мора да садржи и те разлоге, који су услови за премештање запосленог на друго радно место. При томе, ти разлози морају бити конкретизовани навођењем чињеница из којих произилази потреба процеса и организације рада, при чему је нужно навести чињенице које оправдавају премештање. У конкретном случају тужени је тужиоцу понудио закључење анекса уговора о раду ради премештаја на друго радно место (... – ...) због потреба процеса и организације рада, увођења нове организације рада у циљу бољег коришћења радних капацитета и радних способности тужиоца, што представља општу формулацију, без образложења тих разлога, при чему сама потреба мора да буде везана за оно што је у конкретном случају послужило као разлог за распоређивање на друго радно место. Разлог за распоређивања мора бити саопштен тужиоцу кроз понуду за закључење анекса уговора о раду, у складу са чланом 172. Закона о раду, при чему изостанак такве конкретизације чини оспорено решење незаконитим.

Због наведеног, а са изнетих разлога, имајући у виду утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиоца основан, а да су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Неосновано се ревизијом туженог указује да закон јасно прописује да је одбијање закључења анекса уговора о раду отказни разлог, а да је тужени испоштовао законом предвиђен поступак, као и да је поништавајући отказ уговора о раду, који је отказан у складу са законом, тужени поступао у складу са праксом према којој је довољно водити спор против отказа, а не против незаконитог анекса уговора о раду, како је то законом о раду предвиђено. Ово са разлога што запослени може да бира или да закључи анекс да би остао у радном односу, а онда захтева у судском поступку оцену његове законитости, или да одбије понуду за закључење анекса и добије отказ по члану 179. став 5. тачка 2. Закона о раду и побија отказ у судском поступку. Прихватање или не прихватање понуде и потписивање анекса није услов за судску заштиту у спору ради поништаја одлуке о отказу. Закон о раду није условио, нити је ограничио запосленог у правном путу изношења разлога о незаконитости анекса, без обзира на садржину члана 172. став 4. Закона о раду, јер је смисао овог правила јачање заштите запосленог као слабије уговорне стране, а не ограничавање права. Због тога, запослени тужбом може по прихватању анекса тражити поништај, али незаконитост може истицати како у тужби, тако и током целог поступка у парници ради поништаја решења о престанку уговора о раду. Због тога сваки уговорник имајући у виду да уговорном праву на апсолутну ништавост у смислу члана 109. Закона о облигационим односима суд пази по службеној дужности, може чињенице о апсолутној

ништавости истицати у свако доба, у било којој парници као претходно питање. Због тога се законитост анекса уговора о раду може ценити као претходно питање у поступку, а не мора бити резултат посебне парнице која би искључивала право овде тужиоца да тражи поништај решења о отказу уговора о раду.

Како ни остали наводи ревизије нису од утицаја на законитост и правилност нижестепених одлука, то је ревизија туженог одбијена као неоснована.

Са изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија,
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић